

JAARVERSLAG 1999 DNPP

Inleiding

Het jaar 1999 was voor het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) een enerverend jaar. In oktober werd het vijfde lustrum gevierd - weliswaar door omstandigheden een jaar te laat, maar niet minder feestelijk. In december honoreerde de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) een subsidieaanvraag van het DNPP voor een project om websites van Nederlandse politieke partijen te archiveren. Hierdoor krijgt het Documentatiecentrum de gelegenheid de digitale presentatie van partijen voor de toekomst vast te leggen. Daarnaast ontplooidde het DNPP in de eerste helft van het jaar in samenwerking met verschillende instellingen voorlichtende activiteiten rond de verkiezingen voor Provinciale Staten en Europees Parlement.

Naast deze activiteiten vroegen ook de traditionele taken van het Documentatiecentrum natuurlijk veel aandacht. Binnengekomen materiaal werd verwerkt, bezoekers werden geholpen en verzoeken (per telefoon of email) om informatie beantwoord.

Wetenschappelijk Adviescollege ten behoeve van het DNPP

Conform het reglement van het DNPP (art. 7, 8, 9 en 10) werd in 1980 het Wetenschappelijk Adviescollege ten behoeve van het DNPP ingesteld. Op 1 januari 1999 bestond het Adviescollege uit de volgende leden:

- prof.dr. D.F.J. Bosscher, hoogleraar Eigentijdse Geschiedenis, op voordracht van de Faculteit der Letteren;
- prof.mr. D.J. Elzinga, hoogleraar Staatsrecht, op voordracht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- prof.dr. F.N. Stokman, hoogleraar Methoden en Technieken van Sociaal-Wetenschappelijk Onderzoek, op voordracht van de Faculteit der Psychologische, Pedagogische en Sociale Wetenschappen;
- dr. J.M. van Boetzelaer (voorzitter), directeur Dienst Onderwijs, Onderzoek en Planning van de Rijksuniversiteit, op voordracht van de Bibliothecaris;
- dhr. Chr. Wiersma, directeur Openbare Bibliotheek te Groningen, op voordracht van de Bibliothecaris;

- dr. A.C. Klugkist, Bibliothecaris, adviserend lid.

Het Wetenschappelijk Adviescollege kwam in het verslagjaar niet bijeen.

Personeelsformatie

Op 1 januari 1999 was de staf van het DNPP als volgt samengesteld:

drs. B.H. de Boer - medewerker in het kader van de WIW-regeling (0,9 fte)

dr. A.P.M. Lucardie - wetenschappelijk medewerker (0,5 fte)

mevr. I.M. Noomen - documentaliste (0,6 fte)

mevr. B.H. Pier - secretaresse (0,7 fte)

mevr. D. van Rheenen - documentaliste (0,4 fte)

mevr. J.J.M. Strijbosch - secretaresse (0,3 fte)

drs. G. Voerman - Hoofd (1,0 fte)

Op 1 januari 1999 werd de tijdelijke uitbreiding van de aanstelling van mevr. Noomen van 0,1 fte in verband met het retro-project beëindigd als gevolg van de afronding van dit project. Haar aanstelling van 0,6 fte bleef echter gehandhaafd, aangezien zij met ingang van 1 januari 0,1 fte overnam van mevr. Van Rheenen. De aanstelling van dhr. De Boer in het kader van de WIW-regeling, die op 1 december afliep, werd met twee jaar verlengd.

De staf van het DNPP kreeg ook in 1999 weer assistentie van enkele vrijwilligers. Drs. J. Hippe, al sinds het einde van de jaren zeventig in die hoedanigheid voor het DNPP werkzaam, nam de ontsluiting van het *Nederlands Dagblad* voor zijn rekening. In het verslagjaar besloot hij zijn werktijd enigszins te verminderen. De historicus drs. R.F. van Wijk wijdde zich één dag per week aan de retrospectieve ontsluiting van *Politiek en Cultuur* en *Anti-Revolutionaire Staatskunde*, de wetenschappelijke tijdschriften van respectievelijk de CPN en de ARP. Op 1 september maakte dhr. R. Paauw een begin met zijn activiteiten als vrijwilliger. Twee dagen per week houdt hij zich bezig met de websites van politieke partijen en die van het DNPP.

Huisvesting

Op 1 juni 1999 betrok het Nederlands Centrum voor Contemporaine Geschiedenis (NCCG) een ruimte in het pand van het DNPP. Het NCCG beoogt het wetenschappelijk onderzoek naar de geschiedenis van de twintigste eeuw te bevorderen, onder meer door de samenwerking na te streven van vertegenwoordigers van alle relevante disciplines op dit terrein.

Dienstverlening

Ook in 1999 legde de dienstverlening een groot beslag op de arbeidstijd. Het

bezoekersaantal bleef min of meer stabiel en bedroeg naar schatting 1.100; het aantal verzoeken per brief, telefoon of e-mail lag op ongeveer 1.200. Rond de verkiezingen voor de Provinciale Staten en voor het Europees Parlement steeg het aantal informatie-aanvragen.

Zoals gebruikelijk waren het ook dit jaar met name doctoraalstudenten van verschillende disciplines die een beroep op het DNPP deden. Daarnaast meldden zich ook HBO-studenten, journalisten, wetenschappers en leerlingen van middelbare scholen. Van de kant van de media mocht het DNPP zich in een grote belangstelling verheugen. De beide wetenschappelijke medewerkers van het DNPP werden door verschillende radio- en tv-programma's en door de schrijvende pers om commentaar gevraagd. Naast dit alles ondersteunde het Documentatiecentrum ook onderwijsactiviteiten van verschillende aard (zie onder 'Relaties met instellingen en het onderwijsveld').

Documentatie

De tweede belangrijke taak van het DNPP, naast en als voorwaarde voor de dienstverlening, bestaat uit documentatieactiviteiten. Voor een uitgebreid overzicht van de op het Centrum aanwezige periodieken en de overige collecties wordt verwezen naar de in 1995 verschenen *Beschrijving van de collecties van het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen*. Dit overzicht is ook te vinden op de website van het DNPP (www.ub.rug.nl/dnpp/). Een globale aanduiding is hier echter op zijn plaats.

In 1999 werden op het DNPP de volgende collecties (waarvan de eerste vier toegankelijk zijn via de geautomatiseerde catalogus) bijgehouden:

1. *boeken*. Deze collectie bevat vooral historische en politicologische literatuur betreffende politieke partijen, alsmede (auto-)biografieën van politici. Het aantal boeken bedroeg eind 1999 circa 3.000.

2. *brochures*. Deze verzameling bevat door politieke partijen of verwante organisaties uitgegeven brochures, nota's en rapporten. Deze publicaties worden systematisch aangeschaft. Eind 1999 waren ongeveer 5.200 brochures gecatalogiseerd.

3. *knipsels*. Op het DNPP is een uitgebreide collectie krantenknipsels aanwezig over partijpolitieke ontwikkelingen in Nederland, met het accent op de activiteiten van de partijen buiten het parlement. Deze knipselverzameling gaat terug tot 1970. Momenteel worden zes dagbladen geknipt: het *Nieuwsblad van het Noorden*, *NRC Handelsblad*, *Trouw*, *de Volkskrant*, *Nederlands Dagblad* en *Reformatorisch Dagblad*.

4. *dag-, week- en partijbladen*. Het DNPP bezit vanaf 1973 een uitgebreide collectie ingebonden of op microfiche gefotografeerde dagbladen, opiniebladen

en partijbladen.

5. *affiches*. In 1986 is begonnen met het systematisch ordenen, fotograferen en ontsluiten van de groeiende hoeveelheid affiches. Eind 1999 bezat het DNPP circa 1.750 verschillende affiches van politieke partijen. Tegen betaling kunnen negatieven en/of afdrukken ter beschikking worden gesteld.

6. *geluidsarchief*. Naast interviews met prominente partijpolitici (veelal gehouden in het kader van een specifiek onderzoek) bevat deze collectie vooral integrale geluidsopnames van belangrijk geachte partijbijeenkomsten zoals congressen en partijraden. Eind 1999 telde het geluidsarchief ongeveer 350 geluidsbanden en 390 cassettes.

7. *archieven*. Het DNPP ontvangt regelmatig archieven van partijen en particulieren. Voor een overzicht van de archieven die het DNPP in beheer heeft, wordt hier verwezen naar de *Beschrijving van de collecties* en naar de DNPP-site. Hier zij nog vermeld dat met uitzondering van de collecties waarvan de plaatsingslijst nog in voorbereiding is, al deze archieven voor onderzoek beschikbaar zijn. In verband met de beperkende voorwaarden die soms aan de raadpleging van een archief zijn gesteld, verdient het aanbeveling hierover van tevoren met het DNPP contact op te nemen. Het is in alle gevallen noodzakelijk schriftelijke toestemming voor raadpleging te verkrijgen van het Hoofd van het DNPP en in een enkel geval ook van de archiefhouder.

8. *overig*. Zonder uitputtend te zijn, worden hier nog de volgende collecties genoemd:

- statuten, reglementen, jaarverslagen, verkiezings- en beginselprogramma's;
- congresstukken (van congressen, partijraden, algemene ledenvergaderingen).

Mede om de collecties ook voor een vroegere periode op specifieke deelterreinen zo volledig mogelijk te maken, worden bibliografische projecten opgezet. In het verslagjaar werd aan verschillende projecten gewerkt. Met het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (HDNP) van de Vrije Universiteit te Amsterdam bereidt het DNPP een bibliografie en archievenoverzicht van de protestants-christelijke partijen voor. De afronding van dit project is nu voorzien voor het najaar van 2000. De werkzaamheden aan de bibliografie en het bronnenoverzicht betreffende de PPR, waarbij het DNPP samenwerkt met het Katholiek Documentatie Centrum (KDC) van de Katholieke Universiteit Nijmegen, zijn de laatste jaren stil komen te liggen. Reden hiervoor was het feit dat de archivaris van het KDC geen tijd kon vrijmaken. Het is de bedoeling dat in 2000 weer aan dit project zal worden gewerkt.

Ook in 1999 werd met het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) in Amsterdam op bibliografisch terrein samengewerkt. Er werd een begin gemaakt met de opstelling van een overzicht van publicaties van en over politieke

stromingen links van de CPN (dat wil zeggen radencommunisme, trotskisme en maosme). De uitgave van een apparaat voor de geschiedschrijving van de sociaal-democratie die het DNPP gezamenlijk met het IISG voorbereidde, is voorlopig van de agenda verdwenen. Reden hiervoor is de langdurige ziekte van de verantwoordelijke medewerker van het IISG.

Ook in 1999 ontving het DNPP weer enkele schenkingen, onder andere van het IISG. De VVD vulde haar reeds op het DNPP gedeponeerde archief aan. In het verslagjaar hield dhr. De Boer zich bezig met de ordening van het D66-archief.

Automatisering en Internet

In 1994 kwam de geautomatiseerde DNPP-catalogus beschikbaar via het Open Bibliotheek Netwerk (OBN). Via de *on-line* publiekscatalogus (OPC) van de Universiteitsbibliotheek Groningen kan iedereen die toegang heeft tot het OBN, zoekacties uitvoeren in de geautomatiseerde catalogus van het DNPP. In 1998 werd het DNPP-bestand in het landelijke, centrale OBN-menu opgenomen. Twee jaar daarvoor was de DNPP-catalogus ook toegankelijk geworden via de website van het Documentatiecentrum. Op deze site biedt het DNPP verder organisatorische en documentaire informatie aan over de Nederlandse politieke partijen.

Op het gebied van het digitaal aanbieden van informatie werd in 1997 een nieuwe stap gezet. Het DNPP begon op zijn site met het opzetten van een 'elektronische bibliotheek'. Hierin worden zoveel mogelijk publicaties van politieke partijen (zoals artikelen uit ledenbladen en wetenschappelijke tijdschriften, brochures, verkiezingsprogramma's) on-line en *full-text* aangeboden. Deze documenten worden tevens opgenomen in de catalogus van het DNPP en zijn dus op de gebruikelijke wijze (via bijvoorbeeld auteursnaam of trefwoord) te vinden. De meeste politieke partijen en hun wetenschappelijke bureaus werken hieraan mee. In 1999 werden de werkzaamheden aan de elektronische bibliotheek voortgezet.

In 1998 is in samenwerking met drs. J.C. den Hollander en drs. H.J. Wedman van de vakgroep Geschiedenis een project begonnen om oudere verkiezings- en beginselprogramma's in elektronische vorm aan te bieden. In het kader van een uitgebreid kernvak over Nederlandse politieke partijen hebben vierdejaars studenten deze documenten gescand. Hierdoor zijn eind 1999 alle beginselprogramma's van CDA, GPV, GroenLinks, PvdA, RPF, VVD en de naoorlogse programma's van de SGP - met instemming van de betrokken partijen - op de site van het DNPP geplaatst. In 2000 zal een aantal beginselprogramma's van niet meer in de Tweede Kamer vertegenwoordigde partijen volgen.

Per 31 december 1999 telde de geautomatiseerde catalogus van het DNPP circa 59.000 titels van boeken en brochures en van artikelen uit partijbladen, opiniebladen, wetenschappelijke tijdschriften en dagbladen.

Project archivering websites politieke partijen

In november 1999 kregen het DNPP en de Universiteitsbibliotheek uit het ICT-fonds 2005 van de RUG een bedrag van 128.000 gulden toegewezen voor de archivering van websites van Nederlandse politieke partijen en het on-line beschikbaar stellen van deze digitale archivalia. Het DNPP meent dat het bewaren van deze digitale presentaties van de partijen een logisch vervolg is op zijn traditionele taak, namelijk het documenteren van gedrukte publicaties. Het te ontwikkelen digitaal archief zal waarschijnlijk in de toekomst een bron van informatie vormen voor onderzoekers van velerlei disciplines (zoals historici en politicologen) en journalisten.

Voor zover bekend worden websites nog vrijwel nergens in de wereld systematisch gearchiveerd. In deze *pilot-study* zal in de komende twee jaar een programma worden ontwikkeld waarmee websites volgens bepaalde standaarden worden gearchiveerd. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan andere aspecten van het 'cyberarchiveren', zoals het catalogiseren, bewaren en beschikbaarstellen en het probleem van het auteursrecht. Het projectteam bestaat uit F.J. den Hollander, A.K. Keyzer en G. Voerman.

Onderzoek en publicaties

Behalve documentatie en dienstverlening heeft het DNPP ook tot taak wetenschappelijk onderzoek naar Nederlandse politieke partijen waar mogelijk te stimuleren, te ondersteunen en te begeleiden. Om deze taken naar behoren te kunnen vervullen zijn goede contacten met het onderzoeksveld van belang. In 1999 werden verschillende onderzoeksprojecten door het DNPP ondersteund, die hier om redenen van overzichtelijkheid samen met de hierboven genoemde documentatieprojecten worden gepresenteerd:

- Documentatieactiviteiten ten behoeve van het *Compendium voor politiek en samenleving in Nederland* (onder redactie van H. Daalder e.a.).
- Documentatieactiviteiten ten behoeve van het jaarboek *Parlement en kiezer* (onder redactie van G.G.J. Thissen).
- Samenstelling programvergelijking en 'StemWijzer' voor de verkiezingen voor het Europees Parlement, in samenwerking met het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP) en het dagblad *Trouw*; en medewerking aan de samenstelling van programvergelijkingen en 'Stemwijzers' voor de Provinciale Statenverkiezingen, die het IPP in opdracht van de provincies produceerde (afgerond).
- Bibliografie betreffende radencommunisme, trotskisme en maosme in Nederland; in samenwerking met het IISG.
- Bibliografie betreffende de protestants-christelijke partijen; in samen-

werking met het HDNP.

- Bibliografie betreffende de PPR; in samenwerking met het KDC.
- Onderzoeksproject 'campagne Tweede-Kamerverkiezingen 1998'; in samenwerking met de vakgroepen communicatiewetenschappen en politicologie van de Universiteit van Amsterdam (afgerond).
- 'Research Project on Western-European Communism'; onderzoeksproject gecoördineerd door S. Courtois (Centre d'Etude, d'Histoire et de Sociologie du Communisme; Université de Paris X, Nanterre).
- 'Information- and communicationstechnologies and political organizations'; onderzoeksproject gecoördineerd door de European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research (COST) van de Europese Commissie.
- Project documentaire F. Meis, in samenwerking met de Stichting Beeldlijn.
- Onderzoek samenwerkingsproces GPV en RPF, in samenwerking met de vakgroep Sociologie van de Rijksuniversiteit Groningen.

Naast de hierboven vermelde ondersteuning van onderzoeksprojecten hebben individuele medewerkers van het DNPP geparticipeerd in onderzoeken en deelgenomen aan wetenschappelijke congressen, onder andere: Politicologenetmaal (Doorn); COST-bijeenkomsten (Brussel en Madrid), de jaarvergadering van de 'Arbeitskreis Parteienforschung' van de Deutsche Vereinigung für Politische Wissenschaft (Berlijn), de Research Sessions van het European Consortium for Political Research (Uppsala), en het congres van de German Society for Communication Science, the Dutch Society for Communication Studies, the European Communication Association and the Department of Media and Communication of Utrecht over politieke communicatie (Utrecht).

Verschillende onderzoeksresultaten werden vastgelegd in schriftelijke stukken. Het *Jaarboek 1998* van het DNPP verscheen in het voorjaar en kreeg ruime aandacht van de media. In dit Jaarboek en daarbuiten verzorgden de stafleden van het DNPP in 1999 de volgende publicaties en papers:

- B.H. de Boer, 'Nationaal-Socialistische Beweging', in: P. Brood, A.H. Huussen jr. en J. van der Kooi, red., *Nieuwe Groninger Encyclopedie*, dl. 2: H-P, Groningen, 1999, 589.
- B. de Boer, P. Lucardie, I. Noomen en G. Voerman, 'Kroniek 1998. Overzicht van de partijpolitieke gebeurtenissen van het jaar 1998', in: *Jaarboek 1998 DNPP*, Groningen, 1999, 14-94.
- Joop Hippe en Gerrit Voerman, 'In het isolement ligt niet langer onze kracht', in: *Ons Burgerschap*, 52 (1999), 9 (nov.), 4-6.
- Joop Hippe en Gerrit Voerman, 'De trein is niet meer te stoppen!', in:

- RPF-Signaal* 25 (1999), 8 (dec.), 13-15.
- A.P.M. Lucardie, 'In de wachtkamer. Een portret van de partijen die in 1998 tevergeefs hun entree in de Tweede Kamer trachtten te maken, in: *Jaarboek 1998 DNPP*, Groningen, 1999, 120-143.
 - P. Lucardie, 'Dutch Politics in the Late 1990s: "Purple" Government and "Green" Opposition', in: *Environmental Politics*, 8 (1999), 3, 153-158.
 - P. Lucardie, 'Ecologische utopieën', in: *Civis Mundi*, 38 (1999), 2 (apr.), 85-86.
 - P. Lucardie, 'Die Entwicklung des niederländischen Parteiensystems'. Paper gepresenteerd op de jaarvergadering van het 'Arbeitskreis Parteienforschung' van de Deutsche Vereinigung für Politische Wissenschaft te Berlijn op 7-8 oktober 1999.
 - P. Lucardie, 'Representatie zonder partijen? Analyse van een aantal alternatieven'. Paper gepresenteerd op het lustrumcongres van het DNPP, 15 oktober 1999.
 - P. Lucardie, W.H. van Schuur en G. Voerman, *Verloren illusie, geslaagde fusie? GroenLinks in historisch en politicologisch perspectief*, Leiden, 1999.
 - Paul Lucardie en Gerrit Voerman, 'The Netherlands', in: *European Journal of Political Research*, 34 (1998), 3/4 (Dec.), 471-473.
 - Gerrit Voerman en John Geijp, 'GroenLinks moet zijn succes nog verzekeren', in: *Nieuwsblad van het Noorden*, 22 mei 1999.
 - G. Voerman, 'The Dutch election campaign on Internet'. Paper presented at 'Horizon 1999: Conference on Communication', organized by the German Society for Communication Science, the Dutch Society for Communication Studies, the European Communication Association and the Department of Media and Communication of Utrecht University, 12-14 May, Utrecht.
 - G. Voerman, 'Bakker-Nort, Bertha', in: P. Brood, A.H. Huussen jr. en J. van der Kooi, red., *Nieuwe Groninger Encyclopedie*, dl. 1: A-G, Groningen, 1999, 65-66.
 - G. Voerman, 'Bos, Dirk', in: *idem*, 127.
 - G. Voerman, 'Communisme', in: *idem*, 172.
 - G. Voerman, 'Confessionele partijen', in: *idem*, 173-174.
 - G. Voerman, 'Cremers, Epimachus Jacobus Johannes Baptista', in: *idem*, 178.
 - G. Voerman, 'Domela Nieuwenhuis, Ferdinand', in: *idem*, 202.
 - G. Voerman, 'Grönneger Bond', in: *idem*, 328.
 - G. Voerman, 'Liberalisme', in: *idem*, dl. 2: H-P, Groningen, 1999, 512-513.
 - G. Voerman, 'Linthorst Homan, Johannes', in: *idem*, 516.
 - G. Voerman, 'Meis, Frederik', in: *idem*, 552-553.

- G. Voerman, 'Schaper, Johan Hendrik Andries', in: *idem*, dl. 3: Q-Z, Groningen, 1999, 764.
- G. Voerman, 'Sociaal-democratie', in: *idem*, 802-803.
- G. Voerman, 'Stel, Melle Gerbens', in: *idem*, 828.
- G. Voerman, 'Stel-Vos, Roosje', in: *idem*, 828.
- G. Voerman en B. de Boer, 'Verkiezingen Provinciale Staten', in: *idem*, 916-917 en 918.
- G. Voerman, 'Verkiezingen Tweede Kamer', in: *idem*, 917 en 919-921.
- Gerrit Voerman, 'Bartha Rutgers-Mees: een vergeten revolutionaire uit Veendam', in: D. Huizing e.a., red., *Veenkoloniale Volksalmanak. Jaarboek voor de geschiedenis van de Groninger Veenkoloniën*, dl. 11, Veendam, 1999, 86-95.
- Gerrit Voerman, 'Pays Bas: les communistes, entre nostalgie et marginalisation', in: P. Moreau, red., *Les partis communistes et postcommunistes en Europe occidentale. Themanummer Problèmes politiques et sociaux*, nrs. 830-831 (19 november - 10 december 1999), 93-98.

Relaties met instellingen en het onderwijsveld

De politieke partijen zijn vanzelfsprekend de belangrijkste organisaties waarmee het DNPP contacten onderhoudt. Van een aantal partijen ontving het DNPP periodieken, brochures, nota's, rapporten en programma's. Ook deden partijen het Documentatiecentrum digitale versies van hun publicaties toekomen. Op hun beurt doen partijen ook regelmatig een beroep op de collecties van het DNPP.

Op het wetenschappelijke vlak participeerde het DNPP in het landelijk Postdoctoraal Opleidingsprogramma Negentiende en Twintigste Eeuwse Geschiedenis (PONTEG). Dhr. Voerman onderhield voor het DNPP de contacten met onder andere het IISG, het IPP, het HDNP, het KDC en het NCCG. In het verslagjaar maakte hij deel uit van de archiefcommissie van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap (KNHG) en de Wetenschappelijke Raad van de Stichting Kiezersonderzoek Nederland (SKON). Daarnaast was hij secretaris-penningmeester van de Vereniging voor de Geschiedenis van de Twintigste Eeuw (VGTE).

In de vorige paragraaf werden reeds enkele contacten op onderzoeksgebied met universitaire instellingen genoemd. Daarnaast gaven medewerkers van het DNPP in 1999 ook (gast-)colleges en lezingen. Dhr. Lucardie verzorgde op 6 mei een lezing voor de studentenvereniging Machiavelli in Amsterdam over groene partijen. Op 20 april en 3 juni hield hij in Groningen een inleiding over de Europese Verkiezingen. Dhr. Voerman sprak in april over de collecties van het DNPP

voor studenten geschiedenis en journalistiek van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Op 14 oktober hield hij een gastcollege over de Nederlandse politieke partijen, in het kader van het politicologie-college dat de sectie Politieke Wetenschappen van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid aanbiedt. Evenals dhr. Lucardie begeleidde hij een aantal studenten bij hun eindschrijft, en adviseerde hij enkele promovendi.

Bijzondere activiteiten

Op 25 januari opende minister A. Peper (PvdA) een website voor de Provinciale Statenverkiezingen, waarop informatie werd aangeboden over de provincie, de verkiezingen en verkiezingsprogramma's; bovendien kon de gebruiker door middel van een Stemwijzer zijn eigen positie bepalen. De site werd in opdracht van de provincies vervaardigd door het IPP in samenwerking met de Digitale Stad uit Amsterdam. De redactie van de programvergelijkingen en de Stemwijzer werd mede verzorgd door het DNPP.

Het IPP stelde in samenwerking met het dagblad *Trouw* en het DNPP een Stemwijzer samen voor de Europese verkiezingen. Deze werd op 18 mei in Den Haag gepresenteerd en door de lijsttrekkers getest.

Op 19 mei werd in het Vakbondsmuseum in Amsterdam het boek *Verloren illusie, geslaagde fusie? GroenLinks in historisch en politicologisch perspectief* gepresenteerd op een bijeenkomst die was georganiseerd door het Wetenschappelijk Bureau van GroenLinks en het DNPP. Na de overhandiging van het eerste exemplaar aan W.Th. de Boer, de 'vader' van GroenLinks, werd onder leiding van dhr. Voerman een debat gehouden over de toekomst van de partij als mogelijke regeringspartner. Hieraan werkten Europarlementariër J. Lagendijk, Eerste-Kamerlid T. Pitstra, de hoogleraar politieke filosofie J. de Beus (PvdA) en dhr. Lucardie van het DNPP mee.

Op 15 oktober organiseerde het DNPP ter gelegenheid van zijn vijftienvijftigjarig bestaan in de Senaatskamer van het Academieggebouw van de RUG een symposium over het thema 'politieke partijen en representatie'. Meer dan honderd belangstellenden woonden deze bijeenkomst bij. Sprekers waren dr. H. Anker, prof.dr. F.R. Ankersmit, dr. R.A. Koole, dr. A.P.M. Lucardie en dr. H. te Velde. Na een forum waarin drs. P. Kalma, prof.dr. R. Kuiper en drs. Chr. de Vries - respectievelijk directeur van het wetenschappelijk bureau van PvdA, RPF en D66 - hun visie op het thema gaven, werd het slotwoord uitgesproken door prof.dr. J.W. de Beus. Hun bijdragen zullen in een bundel in 2000 verschijnen.